Ч. 192. Пятниця 9 вересня (27) серпня 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незанечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і з п. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти полїтичні.

(Скликане соймів краєвих. — Нїмцї лагодять ся. — Новий російский міністер для справ внутрішних. — Російско-японьска війна).

Як зачувати, має бути вже сими днями оголошене скликане соймів краєвих. Деякі сойми н. пр. сойм стирийский будуть скликані вже на 20 с. м. Прочі сойми зберуть ся о кілька днів пізнїйше. Може бути, що й ческий та тирольский сойм будуть також скликані мимо того, що нема великої надії на їх успішну роботу. Сесия соймів краєвих, кажуть, потягне ся около пять недїль і длятого скликаня Ради державної не можна скорше сподївати ся аж з початком падолиста.

Нїмцї лагодять ся до надходячої кампанії парляментарної. З Відня доносять, що під конець сего місяця має ся там зібрати екзекутивний комітет нїмецких партий а в нарадах его возьмуть участь також і репрезентанти вірно-конституцийної більшої посїлости. Почин до сеї наради дала партия поступова, котра доказує, що тепер настала пора, коли би треба нарадити ся і виясните собі парляментарне і полїтичне положене, яке розвинуло ся в наслїдок утвореня шлеских паралельок та й треба би взяти під нараду вислїди інспекцийної подорожи президента міністрів по Галичинї і Буковинї та оногдїшну конференцию молодоческого екзекутивного комітету. О скілько здає ся, нїмецка партия поступова або т. зв. давнїйші лїберали централїсти хотять знову грати верховодячу ролю і відзискати давне своє становище, бо вже зачинають поволи відшукувати і давних союзників і старають ся брати провід в свої руки. Посли нїмецкої партиї поступової кажуть, що важні економічні справи держави — поминувши вже угоду з Угорщиною — вимагають конче полагодженя а в виду послїдних подій треба конче і як найскорше установити якусь тактику.

Росия одержала наконець міністра для справ внутрішних. З Петербурга наспіла вість, що міністром для справ внутрішних іменований сенатор Платонов. Хто єсть Платонов? Верховодячі круги в Петербурзї і близькі приятелї іменованого може то й знають, але ширший сьвіт довідав ся аж тепер, що в Петербурзї був якийсь сенатор Платонов, котрого іменовано міністром. Та й ледви, чи ширші круги в самій Росиї, навіть круги урядничі знають щось більше о тім чоловіцї, котрого іменоване проминуло так тихо, що ширший сьвіт ледви то добачив; може лиш російскі учені, правники, знають, що Платонов єсть правником і здібним кримінальїстом, і що та здібність а може скорше ще якась протекция зробила з него сенатора, подібно як тепер — як кажуть — протекция кн. Мещерского у царя зробила з него міністра. Позаяк кн. Мещерский єсть приклонником безвзглядного абсолютизму, то з того вносять, що таким єсть і его протеґованець. Але що найдивнїйше! Підчас коли оногди телєґраф розніс вість о іменованю Платонова, нинї російска аґентия телєґрафічна пустила нову загадочну чутку, що міністром справ внутрішних має бути іменований кн. Сьвятополк Мірский. Цїла ся справа набрала тим загадочности, котра повинна би в найблизших днях вияснити ся.

В Токіо оголошено обширний реферат маршалка Ойями, даючи погляд на 10-дневну борбу межи Росиянами а Японцями від 24 серпня аж до 4 вересня. Після того звіту Росияни все ще держать ся в Єнтаї, де недалеко від стациї єсть копальня вугля, одинока в Манджуриї. Японцї кажуть, що Куропаткін дістав був до 30 серпня значну поміч і при кінци мав що найменше 12 повних дивізий до розпорядимости. Страти Росиян не звістні. Куроки стрітив коло Єнтаї страшно великий опір і аж по 4 днях завзятої борби удало ся ему виперти Росиян звідтам. Річ очевидна, що внаслїдок такого опору не можна було замкнути лїнії від-

---

2)

Жили колись...

(З російского — **Леонида Андреєва**).

(Дальше).

II.

День в комнатї починав ся рано, коли що-йно сїріло мутно від перших промінів сьвітла і був довгий, ясний і пустий. О шестій годинї недужим подавали ранний чай і они поволи пили его, а потім ставили тепломір, міряючи температуру. Многі, як о. дияков, вперве дізнали ся, що у них є температура, і она явлила ся чимсь загадочним а мірене еї чимсь дуже важним. Невеличка, скляна рурка із своїми чорними і червоними чертами уходила за вказівника житя і одна десята частина степеня висше або низше робила недужого веселим або сумним. Навіть вічно веселий о. дияков попадав в хвилевий сум і задумчиво хитав головою, коли температура его тїла показала ся низшою від тої, котру назвали ему нормальною.

— Ото, стченьку, штука! Аз і ферт! — говорив він до Лаврентия Петровича, держачи в руцї тепломір і розглядаючи его з невдоволенем.

— Та подержи ще его трохи, поторгуй ся! — насьмішливо відповідав Лаврентий Петрович.

І о. дияков торгував ся і коли ему удалось добити ще одну десяту степеня, ставав веселим і горячо дякував Лаврентию Петровичеви за науку. Змірене температури настроювало думки на цїлий день на питаня про здоровлє і всьо, що поручали лїкарі, виповнялось точно та з деякою торжественностию. Особлившу торжественність в свої дїла вносив о. дияков і держачи тепломір, ковтаючи лїкарство або виповняючи якийсь инший обовязок, приймав вид поважний і строгий, такий, як при розмові про его висьвячене. Єму дали для аналїзи кілька стаканчиків і він в строгім порядку розставив їх, а числа — перший, другий, третий... попросив написати студента, бо сам писав не конче красно. На тих недужих, котрі не сповняли лїкарских приписів, він сердив ся, а грубому Мінаєву з комнати ч. 10 сипав таки строгі проповіди. Лїкарі заборонили ему їсти мясо, але мимо тої заборони Мінаєв викрадав его сусїдам при обіднім столї і не жуючи его, промигував.

Від семої години комнату заливало ярке дневне сьвітло, що діставало ся крізь великі вікна. Ставало так ясно, як в поли і білі стїни, ліжка, вичищені мідниці і долівка — все блестїло і вилискувалось в тім сьвітлї. До самих вікон рідко хто коли підходив: улиця і весь сьвіт, що находив ся за стїнами клїніки, втратили свій інтерес. Там люди жили, там пробігав кінний трамвай, повний людий, переходив сїрий відділ вояків, переїзджали блискучі пожарні вози, відчинялись і зачинялись склепові двері, — тут недужі люди лежали на ліжках, ледви в силї повернути до сьвітла ослаблену голову і одїті в сїрі халати немічно блукали по гладкій долівцї; тут они терпіли і умирали.

Студент діставав часопись, але нї він, нї другі майже не заглядали до неї і якась неправильність у функциях жолудка в сусїда зацікавлювала і зворушувала більше, чим війна і ті події, що одержують відтак назву сьвітових.

Около одинайцятої години приходили лїкарі та студенти і опять починали ся уважні огляданя, що тревали цїлими годинами. Лаврентий Петрович лежав все спокійно і глядів на повалу, відповідаючи одним складом і понуро. О. дияков зворушував ся і говорив так богато та незрозуміло, з таким бажанем всїм справити приємність і всїм проявити свою пошану, що годї було его часом второпати. Про себе він говорив:

— Коли я мав честь прийти на клїніку...

Про няньку розказував:

— Она зволила поставити менї клизму...

Він все знав точно, о котрій годинї та мінутї була в него згага і він почував себе недобре, о якій годинї в ночи він прокидав ся і кілько разів. По відходї лїкарів він ставав веселїйший, дякував і був дуже вдоволений, коли ему удало ся при прощаню зробити не один загальний поклін всїм лїкарям а кождому з окрема.

— То так образовано, — радував ся він — так чудесно!

І ще раз показував мовчаливому Лаврентию Петровичеви та усьміхаючому ся студентови, як він поклонив ся спершу докторови

воротової і Роснянам удало ся уйти тяжкої поражки. Куропаткін понищив за собою всї мости, навіть зелїзничий на ріцї Таіцї. Ояма не доносить нічого о забраню пушок Росиянам, але се знає ся з иншої сторони, що Японцї здобули під Анпін і Аншанчан 60 пушок 10 і півцентиметрового калїбру. Кореспонденти заграничних ґазет, що були в российскім таборі, доносять тепер, що відворот российскої армії до Мукдену відбував ся з такою скоростию, що аж подобав на переполох; на одинокім т. зв. цїсарскім гостинци з Лясяну до Мукдена машерували в суміш і побіч себе піхота і кавалерия, вози транспортові з баґажами і артилерия.

Новинки.

Львів дня 8-го вересня 1904.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар іменував надзвичайного професора дра Ст. Бондзиньского звичайним професором гиґієни на ц. к. унїверситетї львівскім. — Президия ц. к. кр. Дирекциї скарбу іменувала в етатї салїнарних завідателїв в Галичинї і на Буковинї: гірничого завідателя Алекс. Фолюсевича копальняним мірником в IX кл. ранґи, інжінера будівлї і машин І. Лазаровича завідателем гірничим в IX кл. ранґи, а гірничого елева Івана Кордецкого салїнарним адюнктом в X ранзї.

— **Курс** виробу яблочника, вареня повил і сушеня овочів для дому, відбуде ся заходом головного заряду товариства „Кружків рільничих“ у Львові в днях 20, 21, 22 і 23 с. м. Виклади будуть відбувати ся в школї ім. сьв. Мартина, а практичні вправи в пивници „Огородничого дому“ братів Дробнерів за Зеленою рогачкою. На тім курсї будуть викладати п. Полюшиньский, учитель садівництва при головнім зарядї товариства „Кружків рільничих“ і п. Пйонтковский, звістний львівский огородник.

— **З зелїзниць.** Gazeta Lwowska з дня 1 с. м. оголосила розписане оферт ц. к. львівскою Дирекциєю зелїзниць держ. на доставу зелїзних відливів, металю і виробів з металю, як також складових частий до возів і машин. — Близші услівя можна переглянути в бюрах Дирекциї.

— **Огнї.** 13 селяньских загород погоріло сими днями в Соколові, каменецкого повіта. Шкода оцїнена на 30.000 К була ледве в однїй третій части обезпечена. — В Річици, равского пов., вибух сими днями пожар в конопли сушених побіч хати Ключковскої і з блискавичною скоростию розширив ся та знищив не лише еї дім, 2 стайнї і стодолу, але крім того ще 10 хат, 16 стаен і 15 стоділ сусїдних. Шкоду обчисляють на 18.000 К. Огонь зчинив ся від папіроса, киненого в коноплї. — В Нагачеві, яворівского пов., погоріли сими днями 5 селяньских загород, вартости 8500 корон. Огонь вибух від зле збудованого комина в хатї одного селянина. — В Глубокій, самбірского пов., знищив пожар 8 селяньских загород. Шкоду обезпечену ледве до половини, обчисляють на 9800 К. Огонь був підложений. — В Ляхівцях, богородчаньского пов., упало сими днями жертвою пожару 7 хат разом з господарскими будинками і запасами збіжа і готівки. Шкода виносить 8000 К. Причина огню незвістна.

— **Крадїж.** Перед трема днями украв якийсь злодїй з воза на площи Стрілецкій у Львові на шкоду учительки з Глухович п. Михаицьо пачку, в котрій було 113 книжок шкільних. Пачку ту найдено вчера рано в корчах на Високім Замку, де еї кинув злодїй, не знаючи, що з книжками зробити.

— **Вистава дробу у Львові.** Комітет вистави знизив цїни вступу (на 10 сот.) для ґімназий, шкіл реальних, семинарий, шкіл відїлових і народних, як публичних так і приватних. Молодїж шкільна буде могла оглядати виставу під проводом своїх учителїв в пятницю, суботу і недїлю рано.

— **Нещастна пригода.** З Чесанова доносять: При розбираню старої хати в селї Гута стара ударив спадаючий бальок селянку Катарину Кудибу так сильно, що она на місци погибла.

— **Самоубийство в бюрі полїцийнім.** В Подґуржи, коло Кракова, приведено в понедїлок пополудни до полїцийного бюра льокая Станислава Пишалковского, обжалованого о крадїж срібної посуди на шкоду своїх господарів. В хвили, коли полїцийний урядник по переслуханю его, велїв відвести его до арешту, Пишалковский вистрілом з револьвера відобрав собі житє.

— **Славний скрипкар** Ян Кубелїк має заключити — як доносять ческим ґазетам — угоду з двома імпресариями на подорож по Америцї. Імпресариї платять Кубелїкови за 100 концертів мілїон франків, дають повне удержане і покривають кошти подорожи не лише єму але і его жінцї і шістьом слугам. Та артистична прогулька має почати ся в жовтни 1905 року в Сан Франціско. Кубелїк просив о два тиждні проволоки до надуми. Сейчас по підписаню угоди одержить чверть мілїона франків. Сей гонорар без сумнїву є найвисший, який коли небудь одержав артист в подорожи по Америцї.

† **Помер** Кирило Менциньский, емеритований радник краевого суду у Львові, дня 6 с. м., в 64 роцї житя.

— **Родимцї! купуйте льоси „Сокола“ у Львові (по 25 сот.), набувайте облїґациї (по 10 кор.). Присилайте лепти на дім „Сокола“!**

Господарство, промисл і торговля.

— **Краєвий Союз кредитовий у Львові.** Рахунок за місяць серпень 1904.

Стан довжний:

		Кор. сот.
1. Удїли членів		52.888·53
2. Фонд резервовий		3.327·36
3. Вкладки:		
Стан з початком місяця серпня . .	Кор. с. 841.517·43	
вложено . . .	73.800·23	
винято . . .	44.180·98	
Стан з кінцем місяця . .		871.136·68
4. Позички затягнені:		
Стан з почат. міс. 1/8	13.000·—	

Алексавдрови Івановичеви а потім докторови Семенови Миколаєвичеви.

Він був недужий невилїчимо і днї его були почислені, однак він сего не знав, з одушевленєм говорив про подорож до Троіцко-Сергієвскої лаври, в яку він вибере ся подужавши, про яблоню в своім садї, що називала ся „білий сок“ а з котрої сего лїта він надіяв ся овочів. І гарної днини, коли стіни і паркетний поміст заливали ся щедро сонїшними смугами, коли тїни на снїжнім білю ліжок ставали прозоро-синіми, зовсім лїтними, о. диякон грімко сьпівав зворушливу пісню:

— Висшу від небес і чистїйшу від сонїшного сьвітла, що спасла нас від клятви, Владичицю сьвіта піснию почтім!...

Єго голос, слабий і ніжний тенор, починав дрожати і в зворушеню, яке він старав ся укрити перед другими, о. диякон підносив до очий хустину і усьміхав ся. Потім перейшовшись по комнатї, він опять наближав ся до вікна і підносив очи до голубого, безхмарного неба: просторе, далеке від землї, чудове, оно само являло ся величавою, божескою піснию. І до его торжественних звуків прилучав ся тихо тремтячий людский голос, повний пристрастного, зворушливого благаня:

— Від многих моїх гріхів немічне тїло, немічна душа моя: до тебе звертаюсь, благодатна, надїє безнадійних, Ти менї поможи!

В означеній годинї подавали обід, відтак чай, вкінци вечеру, а о девятій годинї гасла електрична лямпочка під барвистою заслоною і починала ся знов довга і пуста ніч.

Клїніки втихали. Лише на осьвітленім коритари, куди виходили постійно відчинені двері від комнати, сиділи няньки і тихо шептали або спорили. Часом перейшов котрийсь із слуг, голосно стукаючи ногами, і кождий его крок виступав окремо і завмирав постепенно. Около одинайцятої години завмирали і ті послїдні відгуки минулого дня і повставала звінка, немов із скла тишина, що ловить кождий легкий звук, передає з комнати до комнати сонні віддихи дужаючих, кашель і слабі стони тяжко недужих. Легкі і обманчиві буля ті нічні звуки і часто в них таїла ся страшна загадка: чи се харчять недужий або сама смерть вже бродить серед білих ліжок і холодних стін.

Окрім першої ночи, коли Лаврентий Петрович спав кріпким сном, всї прочі ночи він не спав і они були повні нових та дивних гадок. Закинувши волохаті руки за голову, не ворушачись, він видвив ся на сьвітляний дротик під синьою заслоною і думав про своє житє. Він не вірив в Бога, не хотів житя і не бояв ся смерти. Всьо, що було в нім сили і житя, всьо було розтрачене і зужите без потреби, без хісна, без радости. Коли він був молодий і его волосе кучерявилось на голові, він окрадав свого господаря; єго ловили і без пощади, жорстоко били, і він ненавидів тих, хто его бив. В середних роках він дусив своїм капіталом маленьких людий і погорджував тими, що попадали ся в его руки, а они платили єму горячою ненавистию і страхом. Прийшла старість, прийшла недуга і стали окрадати его самого, і він ловив неосторожних і жорстоко, без пощади бив їх...

Так зійшло все его житє, і було оно одною гіркою обидою і ненавистию, в котрій бистро гасли підлїтаючі іскри любови і лише холодний попіл оставляли на души. Тепер він хотів утечи від житя, позабути, але тиха ніч була жорстока і немилосерна і він то сьміяв ся над людскою глупотою і глупотою своєю, то судорожно стискав зелїзні вилиці, придавлюючи довгий стон. З недовірєм до того, що хто небудь може любити житє, він обертав голову до сусїдного ліжка, де спав диякон. Довго та уважно розглядав він білу, неозначену в своїх чертах купу і темне пятно лиця та бороди і злобно шептав:

— Ду-ррак!

Потім він глядів на сплячого студента, котрого в день цїлувала дївчина, і ще з більшою злобою поправляв ся:

— Ду-рраки!

А днем душа его завмирала і тїло послушно сповняло всьо, що прикажуть, приймало лікарство і обертало ся. Та з кождим днем оно слабло і незабаром полишили его майже зовсім в спокою, неподвижне, велике, хоч обманчива величина надавала єму вигляду здоровля та сили.

Слабшав і о. диякон: менше ходив по комнатах, рідше сьміяв ся, але коли до комнати заглядало сонце, він починав балакати весело і богато, дякував всїм — і сонцю і лїкарям — і згадував все частїйше про яблоню „білий сок“. Потім він сьпівав „Висшу від небес“, і его темне, запале лице розяснювалось, але рівночасно також поважніло: відразу видно було, що се сьпіває диякон а не псалтирник. Скінчивши пісню, він підходив до Лаврентия Петровича і оповідав, яке то письмо дали єму при висьвяченю.

— От таке велике! — показував він руками. — А по нїм самі букви, самі букви. Одні чорні, другі з золотими берегами. Рідкість, ей Богу!

Він хрестив ся до образа і самосьвідомо додавав:

— А на сподї архиерейска печатка. Величезна, ей Богу! Правдива вареница. Одним словом, за милу душу! Не правда, отченьку?

І він вибухав реготом, укриваючи блестячі очи в сїти тоненьких морщинок. Але сонце ховалось за сірою снїжною хмарою, в комнатї меркло і о. диякон зітхаючи, клав ся спати.

III.

В поли і садах ще лежав сніг, але улицї давно були чисті від него, сухі а місцям, де більше їздили, навіть піднимав ся порох. Лише з городів, окружених зелїзними штахетами, та з подвір вибігали тонкі струї води і розплили ся калюжами по рівнім асфальтї. І з кождої такої калюжі в обі сторони тягнули ся слїди мокрих ніг, спершу темні і численні, але дальше рідкі і мало замітні, немов товпа, яка туди

затягнено . .	—·—
сплачено . .	—·—
Стан з кінцем місяця серпня .	13.000·—
5. Сальдо відсотків	16.990·02
6. Решта чистого зиску з р. 1903 .	1.416·90
Сума	958.459·19

II. Стан чинний:

8. Позички уділені на скрипти і векслї:

	Кор. с.	Кор. с.
а) стан на початку серпня . . .	820.199 74	
б) уділено в серпни	15.913 75	
в) сплачено в серпни	19.103 88	
разом .	855.217 37	
Стан з кінцем серпня . . .		817.009 61
9. Недвижимости		794.23 69
10. Льокациї		40.556 80
11. Кошти спору		244 57
12. Кошти адміністрациї		4.947 83
13. Готівка		10.590 72
14. Друки для товариств . . .		1697 69
15. Папери фонду резервового і резерви		3.152 28
16. Движимости		836 00
Сума .		958.459 19

Кредит тов.	390.014·20 К
" парцел.	276.081·40 "
" скрипт.	80.799·50 "
" приват.	70.114·51 "
Разом	817.009·61 К

Членів прибуло —, убуло —, остало з кінцем серпня 1904 486 з 1.309 декларованими уділами в сумі 65.450 К.

Стопа процентова від вкладок $4\frac{1}{2}$ процент, від позичок $5\frac{1}{2}$—6%.

Курс львівский.

Дня 7-ого вересня 1904.	платять К. с.	жадають К. с.
I. Акциї за штуку.		
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	535·—	545·—
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	—·—	260·—
Зеліз. Львів-Чернів.-Яси	573·—	583·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	350·—	370·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 4% корон	98·80	99 50
Банку гіпот. 5% преміов.	111·25	—·—
Банку гіпот. $4\frac{1}{2}$%	101·50	102 20
$4\frac{1}{2}$% листи застав. Банку краев.	101·50	102.20
4% листи застав. Банку краев. .	99·20	99 90
Листи застав. Тов. кред. 4% . . .	99·80	—·—
" " 4% льос. в $41\frac{1}{2}$ літ.	99 80	—·—
" " 4% льос. в 56 літ.	99·30	100·—
III. Облїґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	99·60	100 30
Облїґи ком. Банку кр. 5% II ем.	102·80	—·—
" " " " $4\frac{1}{2}$%	101·50	102 20
Зеліз. льокаль. " 4% по 200 кор.	98·90	99 60
Позичка краев. з 1873 по 6%	—·—	— —
" " 4% по 200 кор.	99·30	100 —
" " м. Львова 4% по 200К.	97·—	97·70
IV. Льоси.		
Міста Кракова	83·—	87 —
Австр. черв. хреста (Курс віденьский)	53·50	55·50
Угорск. черв. хреста (Курс віденьский)	29·—	30 —
Іт. черв. хрес. 25 фр. (Курс віденьский)	—·—	—·—
Архік. Рудольфа 20К (Курс віденьский)	66·—	71·—
Базиліка 10 К (Курс віденьский)	21·—	22·—
Joszif 4 К. (Курс віденьский)	8·25	9.50
Сербскі табакові 10фр (Курс віденьский)	9·50	11.—
V. Монети.		
Дукат цісарский	11·26	11·40
Рубель паперовий	2·53	2·54
100 марок німецких	117·10	117·60
Долар америк.	4·80	5 -

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 8 вересня. Др. Кербер вернув тут вчера о год. пів до 4 пополудни зі своєї подорожи по Галичині і Буковині.

Відень 8 вересня. „Slav. Corresp." доносить, що неправдою єсть, мов би Поляки і Чехи з'обовязали причиняти ся до удержаня паралельок при семінариях учительских на Шлеску; они обіцяли ся лиш покрити видаток на ті кляси до кінця сего року, позаяк в буджеті на 1904 р. видаток на сі кляси не предвиджений і відкрите їх мусїло би опізнити ся.

Петербург 8 вересня. (Рос. аґентия телеґр.). Як зачувати, кн. Сьвятополк Мірский має бути іменований міністром справ внутрішних.

Мукден 8 вересня. (Бюро Райтера.) Часть армії российскої, котра машерує вздовж шляху зелїзничого, знаходить ся в небезпечности, бо Японці готові єї відтяти. Дня 5 с. м. острілювали японьскі пушки уставлені на горбах на всхід від лінії зелїзничої через 24 годин войско российске. Артилерия российска уставила ся на горбах напротив японьскої і боронила вертаюче войско, котре з пушками і возами багажовими переходило через ріку Таіці. Значна часть возів лишила ся по тамтій стороні ріки, бо по оногдашнім дощи настала на дорогах страшенна розкаль.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

переходила, була нагло піднесена у воздух і опущена що-йно в найблизшій калюжи.

Сонце лило в комнату цілі потоки сьвітла і так пригрівало, що приходило від него ховати ся, як літом, і не вірило ся, що за тонкими шибами вікон воздух холодний, сьвіжий і вогкий. Сама комната, з єї високими повалями виглядала при тім сьвітлі як вузкий і душний заулок, в котрім не можна простягнути руки, щоби не наткнути ся на стіну. Голос улиці не доходив до клїніки крізь подвійні вікна, але коли рано в комнаті відчиняли велике вікно, сейчас, без переходів, вдирав ся до неї пяно-веселий і голосний крик воробців. Всї инші звуки затихали перед ним, скромні і немов обиджені, а він з триюмфом розносив ся по коридорах, піднимав ся по сходах, сьміло добував ся до лябораториї і звінко перебігав по скляних дзвонах. Недужі, що находили ся на коритари, сьміяли ся з наївного, дитинно зухвалого крику, а о. диякон закривав очи, простягав в перед руки і шептав:

— Воробець! Замилу душу, воробець!

Вікно закривало ся, різкий вороблячий гамір завмирав так само нагло, як і родив ся, але недужі все ще надіяли ся найти сховані его відгуки, обережно входили до комнати, неспокійно оглядали єї і поквапно дихали розпливаючими ся филями сьвіжого воздуха.

Тепер недужі підходили частійше до вікон і довго перестоювали коло них, протираючи пальцями і без того чисті шиби. Лиш нерадо давали мірити свою теплоту, негодували ізза того і говорили все про будуччину. І у всіх та будуччина являла ся сьвітлою і гарною, навіть у того хлопця з комнати ч. 11, що то єго онодї рано сторожі принесли до окремого числа, а відтак він незвісно куди щез — „виписав ся", як говорили няньки. Многі з недужих бачили, як єго переносили разом з ліжком до окремого числа; несли єго головою вперед, і він був неподвижний, лише темні запалі очи переходили з предмету на предмет, і було в них тілько сумної, тужливої резиґнациї, що ніхто з недужих не видержував їх погляду — і відвертав ся. І всї догадували ся потім, що хлопчина умер, але нікого та смерть не зворушила і не налякала. Тут була она тим звичайним і простим, чим буває імовірно на війні....

Умер за той час і другий недужий з тої самої, одинайцятої комнати. Був се низенький і на око досить ще сьвіжий старець, пораженний паралїжом. Ходив похитуючись в бік, одним плечем вперед і всїм недужим розповідав одну і ту саму історию: про хрещене Руси Володимиром Великим. Що єго зворушувало в тій історії, остало незвісним, бо говорив він дуже тихо і незрозуміло, заокруглюючи слова і недоповідаючи окінчень; за те він сам був одушевлений, розмахував правою рукою і повертав правим оком — ліва сторона була у него спаралїжована. Коли находив ся в добрім настрою, він кінчив оповідане несподівано грімкям і певним окликом: „З нами Бог!", після чого поквапно відходив, збентежено усьміхаючись і наївно закриваючи рукою лице. Але найчастійше він був сумний і жалував ся, що єму не дають теплої купели, від котрої єму без сумніву поправило б ся. Кілька днів перед смертию визначили єму вечером теплу купіль, і він цілий той день викликав: „З нами Бог!" та сьміяв ся. Колиж садів уже в купели, переходячі недужі чули скору і блаженну бесіду: се старець передавав в послїдне сторожеви, що єго наглядав, історию про хрещене Руси Володимиром Великим.

В положеню недужих осьмої комнати замітні зміни не зайшли: студент Торбецкий поправляв ся, а Лаврентий Петрович і о. диякон з кождим днем слабли. Житє і сила виходили з них так зловіщо тихо, що они самі того не догадувались і здавало ся, що они ніколи не ходили по комнаті а все так спокійно лежали на ліжках.

І все так правильно приходили лїкарі в своїх білих халатах та студенти, вислухували і вистукували, говорячи між собою. В питницю пятого тижня в великім пості о. диякона водили на виклад, звідки він вернув зворушений і балакучий. Він заєдно сьміяв ся, хрестив ся та дякував, а часом підносив до очий хустину, після чого ті очи ставали червоні.

— Чого ви плачете, о. диякон? — питав студент.

— Ах, отченьку, коби ви знали, — відозвав ся вічливо диякон — се так гарно, за милу душу! Посадили мене Семен Миколаїч на крісло, самі стали рядом і говорять студентам: „Ог, говорять, диякон...."

Тут о. диякон приняв поважний вид, нахмарив ся, але слези знов навернули ся на єго очах, і стидливо відвернувшись, він пояснив:

— Дуже зворушливо читають Семен Миколаєвич! Так зворушливо, що вся душа перевертає ся. Жив, говорять, колись диякон....

О. диякон захлипав.

— Жив колись диякон....

Дальше від сліз о. диякон не міг говорити, аж коли положив ся до ліжка, з під накривала шепнув здавленим голосом:

— Ціле житє оповіли. Як то я був псалтирником, недоїдав. Про жінку також, спасибі їм, згадали. Так зворушливо, так зворушливо: начеб ти вмер і над тобою читають псалтирю. Жив, говорять.... колись, говорять.... диякон.

І коли о. диякон говорив, всїм стало ясно, що той чоловік умре, стало ясно з такою страшною певностию, начеб сама смерть стояла тут, межи ними. Невидимим, страшним холодом і сумерком повіяло від веселого диякона, і коли він хлипаючи на ново, сховав ся під накривалом, Торбецкий нервово потер схолоднілі руки, а Лаврентий Петрович грубо розсьміяв ся і закашлав ся.

(Конець буде).

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом І. Недопада — (Телефона ч. 527).